

Sygn. akt III Ca 1174/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Tatarczyk (spr.)

Sędziowie: SO Leszek Dąbek

SR (del.) Ewa Buczek - Fidyka

Protokolant Aleksandra Sado-Stach

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2015 r. na rozprawie sprawy

z wniosku W. M.

z udziałem J. C.

o stwierdzenie nabycia spadku

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 21 kwietnia 2015 r., sygn. akt I Ns 314/14

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie, znieść postępowanie od dnia 30 października 2014 roku i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Wodzisławiu Śląskim do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

SSR (del.) Ewa Buczek-Fidyka SSO Tomasz Tatarczyk SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 1174/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 21 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy stwierdził, że spadek po H. C., zmarłym w dniu 18 lutego 2014 r., ostatnio zamieszkałym w W. nabyła na podstawie testamentu żona W. M. w całości i nakazał pobrać od wnioskodawczyni na rzecz Skarbu Państwa 73,80 zł z tytułu kosztów sądowych. Sąd ustalił, że wnioskodawczyni W. M. była drugą żoną spadkodawcy. Do kręgu spadkobierców ustawowych H. C. należy oprócz wnioskodawczyni syn pochodzący z pierwszego małżeństwa – uczestnik postępowania J. C.. W dniu 18 listopada 2003 r. spadkodawca złożył przed notariuszem oświadczenie ostatniej woli, zgodnie z którym do całego spadku powołał żonę W. M. i wydziedziczył syna J. C.. Sąd wskazał, że skoro spadkodawca sporządził ważny testament, w którym powołał do całego spadku żonę, to stosownie do art. 926 § 1 i 2 k.c. nie nastąpiło dziedziczenie ustawowe spadku po nim lecz spadek w całości na podstawie testamentu nabyła żona spadkodawcy i fakt ten należało w postanowieniu stwierdzić.

W apelacji kurator ustanowiony dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika postępowania w oparciu o zarzuty naruszenia prawa procesowego domagał się uchylecia postanowienia i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wnioskodawczyni domagała się oddalenia apelacji i zasądzenia od uczestnika kosztów postępowania odwoławczego.

Uczestnik postępowania zawiadomiony o rozprawie apelacyjnej na adres wskazany przez kuratora podtrzymał apelację a dodatkowo zakwestionował ważność testamentu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

W sprawie zachodzi nieważność postępowania, co spowodowało konieczność uchylenia zaskarżonego postanowienia, zniesienia postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach instancji odwoławczej.

W postępowaniu nieprocesowym, w którym sprawa podlega rozpoznaniu, stosownie do art. 510 § 2 k.p.c. w razie potrzeby wyznaczenia kuratora do zastępowania zainteresowanego, którego miejsce pobytu nie jest znane, jego wyznaczenie następuje z urzędu.

Nałożenie obowiązku działania z urzędu powoduje, że przewodniczący przed ustanowieniem kuratora powinien przeprowadzić stosowne dochodzenie w celu ustalenia miejsca pobytu osoby zainteresowanej.

Sąd Rejonowy na rozprawie w dniu 30 października 2014 r. ustanowił kuratora dla uczestnika postępowania J. C. nie przeprowadziwszy dochodzenia w celu ustalenia miejsca jego pobytu. Wysłuchał jedynie wnioskodawczynię, która wcześniej wezwana do wskazania aktualnego adresu uczestnika poinformowała, że adresu tego nie jest w stanie wskazać. Wyjaśniła, że nie ma kontaktu z uczestnikiem, że mieszka on w Niemczech na wsi, gdzie kupił dom, że numer telefonu uczestnika zna siostra jego żony R. B. ale nie chce go podać. Po wysłuchaniu wnioskodawczyni nie podjął Sąd Rejonowy żadnych czynności w celu ustalenia miejsca pobytu uczestnika lecz od razu ustanowił dla niego kuratora.

Na okoliczność miejsca pobytu uczestnika, względnie jego danych kontaktowych nie przesłuchał Sąd R. B., o co zresztą na dalszym etapie postępowania wnioskował ustanowiony dla uczestnika kurator.

Okazało się, że proste czynności podjęte przez kuratora, polegające na zasięgnięciu informacji Konsulatu Generalnego RP w K. pozwoliły na ustalenie adresu uczestnika.

Ustanowienie kuratora bez przeprowadzenia dochodzenia i dostatecznego uprawdopodobnienia, że miejsce pobytu uczestnika nie jest znane spowodowało, że uczestnik został pozbawiony możliwości obrony swych praw, wystąpiła zatem przyczyna nieważności, o której mowa w art. 379 pkt 5 k.p.c. Nieważność postępowania podlegała uwzględnieniu przez Sąd drugiej instancji z urzędu stosownie do art. 378 § 1 k.p.c.

Dlatego Sąd ten orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 386 § 2 i 108 § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

Rozpoznając sprawę ponownie przeprowadzi Sąd Rejonowy postępowanie z udziałem uczestnika postępowania, zastępowanego obecnie przez pełnomocnika, powtórzy w niezbędnym zakresie czynności procesowe, zbada zasadność zarzutu nieważności testamentu i wyda odpowiednie orzeczenie.

SSR del. Ewa Buczek-Fidyka SSO Tomasz Tatarczyk SSO Leszek Dąbek